

DİJİTAL KAPİTALİZM BAĞLAMINDA YAPAY ZEKÂ VE İKTİSATA YANSIMALARI

Orhan CENGİZ¹

ÖZET

İnsanlık tarihi incelendiğinde köklü değişimlerin ve dönüşümlerin etkilerinin çok geniş kapsamlı olduğu görülmektedir. Sanayi devriminden itibaren ele alındığında ortaya çıkan radikal dönüşümler, 21. yüzyıla kadar olan süreçte giderek bir üst aşamaya geçmiştir. Bu süreç içerisinde, özellikle 1970'lerden itibaren bilgi ve iletişim alanında yaşanan ilerlemeler, kapitalizmin dönüşümüne de yol açmıştır. Dijital kapitalizm olarak adlandırılan bu yeni aşamada, dijital ve teknolojik araçların hâkimiyeti her alanda hissedilmeye başlanmıştır. Üretim, tüketim, gelir dağılımı ve pazarlamada yeni davranış kalıpları yaratan dijital kapitalizmde, dikkate alınması gereken en önemli hususların başında yapay zekâ gelmektedir. Diğer ifadeyle yapay zekâ, dijital kapitalizmden ayrı olarak ele alınması gereken özel bir alan haline gelmiştir. Dolayısıyla dijital kapitalizm çerçevesinde yapay zekâ, iktisadi politikaları yakından etkilemektedir. Bu etkilerin bir kısmının rekabeti ve verimliliği artırarak dünya ekonomisinin gelişimini hızlandıracağı öngörülmektedir. Buna karşılık bir kısmının ise özellikle belirli sektördeki işgücünün işlerini kaybetmelerine yol açarak işsizliği ve dolayısıyla eşitsizliği artıracığı tahmin edilmektedir. Yapay zekânın iktisatta yarattığı etkiler bununla sınırlı değildir. Ticaret, vergilendirme, kamu hizmetlerinin arzı gibi birçok alanı kapsamaktadır. Bu çalışma, 21. yüzyılın en büyük bilimsel gelişmelerinden birisi olan yapay zekânın iktisada olan yansımalarını dijital kapitalizm bağlamında analiz etmektedir. Çalışmanın ortaya koyduğu temel sonuç, kapitalizmin yeni bir aşamasını ifade eden dijital kapitalizmin ve yapay zekânın sadece rekabeti ve verimliliği artırarak küreselleşen ekonomide fırsatlar yaratmadığı, bunun yanında küresel işsizliğin ve eşitsizliğin artmasına da yol açacağıdır. Bu noktada en az küresel koordinasyon kadar ulus-devletlerin kapasitelerinin rolü de önemli hâle gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapitalizm, Dijital Kapitalizm, Yapay Zeka, İktisat

ICDBME

¹ Çukurova Üniversitesi, Pozantı Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, ocengiz@cu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1883-4754.

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

IN THE CONTEXT OF DIGITAL CAPITALISM, THE ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND
ITS REFLECTIONS ON ECONOMICS

Orhan CENGİZ¹

ABSTRACT

When the history of humanity is examined, it is seen that the impacts of fundamental changes and transformations are omnibus. Since the industrial revolution, the radical transformations have gradually moved to a higher stage in the process until the 21st century. In this process, the advancement in information and communication, mainly since the 1970s, has also led to capitalism's transformation. In this new stage called digital capitalism, the dominance of digital and technological tools has begun to be felt in all spheres. Artificial intelligence is one of the most critical issues to be considered in digital capitalism, which creates new behavioral patterns in production, consumption, income distribution, and marketing. In other words, artificial intelligence has become a unique field that should not be considered separately from digital capitalism. Thus, within the framework of digital capitalism, artificial intelligence closely affects economic policies. It is predicted that some of these impacts will accelerate the development of the world economy through an increase in competition and efficiency. In contrast, some of them are expected to increase unemployment and, therefore, inequality by causing the loss of jobs in specific sectors of the workforce. The impacts of artificial intelligence on economics are not limited to this. It contains many areas such as trade, taxation, the supply of public services. This paper analyzes the reflections of artificial intelligence, which is one of the most remarkable scientific developments of the 21st century on economics, in the context of digital capitalism. The study's main conclusion is that digital capitalism and artificial intelligence, which represents a new stage of capitalism, not only create opportunities in the globalized economy by increasing competition and efficiency but also lead to an increase in global unemployment and inequality. At this point, the role of the nation-states' capacities becomes crucial as global coordination.

Keywords: Capitalism, Digital Capitalism, Artificial Intelligence, Economics

ICDBME

¹ Çukurova Üniversitesi, Pozantı Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, ocengiz@cu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1883-4754